

BÁT CHÁNH

Á»ng gá»p cá»§a Huá»† Giáo
08/08/2017

BÁT
CHÁNH O

*HuÇ
Giáo

I/
Mß Á:

Bát
Chánh ióÁ ho-cÁ Bát
Thánh ióÁ làÁ giáo
lý c n b£nÁ cçaÁ ió
¿Á (trongÁ Té
¿) gÓmÁ ba
m°ji b£y ph©m trã ió.
ây là nhĩngÁ ph°ing
tiÇnÁ hành
triÁ phÖ
biçnÁ sâu
rÜngÁ chung
choÁ Ngì
thëaÁ Ph-t
giáo.

Trong
bài phápÁ Té
¿Á §uÁ tiên
écÁ Ph-t
gi£ng tjiÁ v°Ýn
LÚc UyÁn,
vÁÁ ph°ing
phápÁ hành
triÁ hayÁ ió
¿,Á con
°ÝngÁ d«n
¿n an vuiÁ Niçt
bàn.Á éc
Ph-tÁ ãÁ long
trĩngÁ chÉÁ Bát
thánh ióÁ cho
n mÁ bñ
Óng tuÁ là
nhómÁ KiÁu
Tr§n Nh°. ó
làÁ con
°ÝngÁ thánh
gÓm tám chi:Á Chánh
kiçn,Á Chánh
t° duy,Á Chánh
ngĩ,Á Chánh
nghiÇp,Á Chánh

m;ng,Á Chánh
tinh t;n,Á Chánh
niÇmÁ vàÁ Chánh
Ënh.

Á
II/ Nh-p Á:

A-Á Ënh
ngh)a:

Bát
chánh ịoÁ làÁ con
°ÝngÁ chân
chánh có tám chi, giúpÁ chúng
sanhÁ h°Ûng
çnÁ mÙt
YiÁ sÑng
cao th°ãng,Á h;nh
phúc.Á Bát
thánh ịoÁ là
támÁ ph°;ng
tiÇnÁ vi
diÇuÁ °aÁ chúng
sanhÁ çnÁ Yi
sÑngÁ an
l;ç, giËi thoát,
tiçn çnÁ Ëa
vËÁ giác
ngÙ. Nh;ng b-c
HiÁn, Thánh n°;ng theo támÁ ph°;ng
tiÇnÁ này
Á i çnÁ Niçt
bàn,Á Ph-t
qu£.

B-Á NÙi
dungÁ Bát
chánh ịo:

1-Chánh
kiçn: Chánh là ngay th°ng,Á úng
n; Kiçn là
thÿy,Á nh-n
biçt. Ngh)a là
sñÁ nh-n
thécÁ sáng
suñtÁ vàÁ hãp
lýÁ trênÁ c n
b£nÁ cçnÁ trí
tuÇ, không còn
v°Ûng bài cçnÁ tà
kiçn,Á mê

IsmÁ vÍng
ch¥p.

-a.Á Hiã»u
bi¿tÁ chân
chánh:

-Hiã»u
bi¿t t¥t c£ sñ v-tÁ hiÇn
hĩuÁ trênÁ th¿
gianÁ này
Áu doÁ nhân
duyên sanh,
khôngÁ tr°Yng
tÓnÁ và
luôn luôn bi¿n diÇt.

-Á Nh-n
thécÁ rõ
nhân qu£-Á nghiÇp
báoÁ Á
hành Ùng.

-Á Nh-n
thécÁ rõÁ giá
trĒÁ hiÇn
hĩuÁ cçá
thân ng°Ýi vàÁ míi
v-tÁ xung
quanh.

-Á Nh-n
thécÁ rõ
KhÕ- Vô th°Ýng-Á Vô
ngãÁ cçáÁ vjñ
pháp.

-Á Nh-n
thécÁ rõ
t¥t c£Á chúng
sanhÁ cùng
mÚtÁ b£n
thÁÁ thanh
tĒnh.

-Á Nh-n
thécÁ rõ
Té ¿-Á Th-p
nhĒ nhân duyên,Á không
ch¥pÁ th°Ýng
, ch¥p Ían.

-b.Ấ HiẤu
biếẤ không
chân chánh:

-
ChấpẤ Th°ăng
ếẤ tjo
v-t, khôngẤ tin
lý nhân quẾẤ nghiỢp
báo.

-
Phục nh-n mĩ sĩ v-tẤ hiỢn
hũu, khôngẤ nh-n
thécẤ chúng
tềẤ nhân
duyên sanh.

-
Chấp vàoẤ thành
kiế;n;Ấ quan
niỢmẤ khôngẤ bình
³ngẤ gĩa
ng°Ýi và muôn v-t.

-Ấ CÑ
chấpẤ vàoẤ kiế;n
thécẤ vĩng
t°Bng; không tin
vào nhĩngẤ quẾ
vẾẤ giẾi
thoát.

2-Ấ Chánh
T° Duy:Ấ T°
duyẤ làẤ suy
ngh).Ấ Chánh
t° duyẤ làẤ suy
ngh)Ấ chân
chánh, làẤ suy
ngh)Ấ khôngẤ trái
vUĩ 1½
phẾi, có lãĩ
cho mình và cho ng°Ýi.

a.Ấ Suy
ngh)Ấ chân
chánh:

-Suy
 ngh) ỉnÂ nguyên
 nhânÁ au
 khỔÁ cça
 mình vàÁ chúng
 sanh, ỉ óÁ vô
 minhÁ là
 nguỔn gỈc cça míiÁ tỪi
 ỉxỉ, Á ỉỉt
 màÁ tu
 t-pÁ hỈu
 tìm ỏác giỈi thóat cho mình và cho ng°Ýi.

-Á Suy
 ngh)Á ỉn
 GiỔi- Ễnh HuÇ làmÁ c n
 bỈnÁ tỉỉn
 tuÁ ỉnÁ quỈ
 vỄÁ Niỉt
 bàn.

b.Á Suy
 ngh)Á không
 chân chánh:

-suy
 ngh) ỉnÁ lăi
 d°áng,Á tài
 s̄c,Á danh
 vỈngÁ tìm
 tr m m°u nghìn kỈ Á hỉi ng°Ýi.

-Á Suy
 ngh)Á ỉn
 nhiÁu cách Ỉ hỉn ng°Ýi, míi m°u mô ỈÁ trỄ
 thù; dùng tà
 thu-t;Á đũa
 vàoÁ lòng
 tinÁ cçaÁ con
 ng°ÝiÁ ỈÁ mê
 ho-c.

3-Á Chánh
 ngỉ: Ngỉ làÁ Ýi
 nói.Á Chánh
 ngỉÁ làÁ Ýi
 nóiÁ chân
 th-tÁ khôngÁ h°
 đỈi, cóÁ lăi
 íchÁ chính
 áng, công bình,
 ngay th°ng vàÁ hăp
 lý.Á LÝi
 nóiÁ không

làm tỐn
hị n Ýi
sống cùng danh
đĩ cạ
ng Ýi khác.

-a. Lý
nói chân
th-t:

-Lý
nói ngay thng, thành
th-t, hấp
lý không thiên
về, hòa
nhã, giản dẽ
và sáng
suốt.

-Lý
nói lái
ích, Ông nh
và mang tính
chết sách
tận, khuy n tu, mß bày ánh sáng giác
ngũ tĩ
tâm trong
mxi tha
nhân.

-Lý
nói mang tính
chết tuyên
đng jo
lý làm
ng Ýi; tuyên
đng chánh
pháp Tề
bi và Trí
tu.

-b. Lý
nói không chân
th-t:

- Lý
nói gây
chia r/2, không úng sĩ
th-t.

-Lý

nói Ấ hji ng°Ýi, Ấ xuyên
tj;c, Ấ thiên
vẾ, Ấ dua
nỄnh.

-Ấ Lýi
nóiẤ nguyẤn
rça ,Ấ m̄ng
nhĩ;c, vu hía
vàẤ thô
tác.

-Ấ Lýi
nóiẤ ẤẤ b£o
vÇẤ Ngã
và Ngã sß.

4-Ấ Chánh
nghiÇp: NghiÇp
gÑc tẽ chỉ Phjñ °ác Trung hoa dỄch ra, có ngh)a là
hành ùng cóẤ tác
ý.Ấ Chánh
nghiÇpẤ ngh)a
là hành ùng tjo tácẤ trong
ÝiẤ sÑngẤ cŞn
phỄiẤ sáng
suÑtẤ chân
chánh.

-a. Hành ùng chân chánh:

-
Hành ùng theoẤ 1½
phỄi, biçtẤ tôn
tríngẤ quyẤn
sÑng chung cçaẤ mí
ng°Ýi, mí
lòai.

-
Hành ùng cóẤ th-n
tríngẤ khôngẤ tÕn
hjiẤ çn
nghẤ nghiÇp,Ấ tài
s£n,Ấ danh
giáẤ vàẤ Ęa
vỄẤ cça
k» khác.

-
Hành ùng chân chánh là hành ùng cóẤ l°;ng

tâm, Á jò
écÁ trongÁ Ēa
vĒÁ cça
mình, biçtÁ gin
giĒÁ tánh
hĳnh.

-
BiçtÁ hy
sinhÁ chánh
ángÁ Ą
em lĳiÁ lăi
lĳcÁ choÁ quŞn
sanh.

-b. Hành ùng không chân
chánh:

-Hành
Ùng khôngÁ gin
giĒÁ các
phép t'c, giŪi iÁu.

- Hành ùng chÉ vì lăi
mình mà hĳi ng°Ýi.

5-Á Chánh
mĳng: Mĳng là
sĳ sŃng,Á Ýi
sŃng,Á Ýi
sŃngÁ chân
chánh ngh)a là sŃng mŪt cách chân chánh b±ng nghÁ
nghiÇpÁ l°ĳng
thiÇn,Á chính
ángÁ khôngÁ bóc
lŪt, xâm hĳi
çnÁ lăi
íchÁ chung
cça ng°Ýi khác.

-a.Á Ýi
sŃngÁ chân
chánh:

-SŃng
b±ng kh£ n ng,Á tài
n ngÁ chân
chánh, không lĒa dŃi gĳt ng°Ýi.

-
Sĩng thanh cao, úngÁ chánh
phápÁ khôngÁ mê
tín.

-b.Á Ýi
sĩngÁ không
chân chánh:

-
LàmÁ tĩn
hĩiÁ và
nào lánÁ tâm
trĩiÁ míi
ng°Ýi.

-
Sĩng luón cúi, dùng miçng l°ái, mĩi lái Á giao
dĩchÁ thân
thiçn.

-
SĩngÁ chĩy
theoÁ mê
tĩn,Á dĩ
oan; sĩng n°ĩng
tĩn n bám vào k» khác.

6-Á Chánh
tĩn tĩn:Á Tĩn
tĩnÁ là
siêng n ng,Á chuyên
cçn. Siêng
n ngÁ chuyên
cçnÁ chân
chánh th³ng tiçn çnÁ mảc
íchÁ vàÁ lý
t°ĩngÁ mà
Ph-t ã dĩy. H ng say làm nhĩng viçcÁ chính
ángÁ mangÁ lái
íchÁ cho
mình và cho ng°Ýi.

a.Á Chuyên
cçnÁ chân
chánh:

-Á Quyçt
tâmÁ lái
bĩ các viçc ác ã sanh,Á ng n
ngĩaÁ nhĩng

việc ác ch°a sanh.

-
Chuyên làm các việc
lành việc
tốt.

-Ấ Chuyên
cẩn trọng
đời sống
đạo đức và trí
tuệ.

b.Ấ Chuyên
cẩn không
chân chánh:

-
Là người say s°a vui vẻ
đạo đức và
khỏi lịc.

-
Là kẻ say s°a lịc
thú làm tổn
hại người
người khác, không biết
chỉ bảo
thân.

7-Ấ Chánh
niệm: Niệm là
ghi nhớ (nhớ, nhớ nghĩ). Nhớ nghĩ) chân chánh.Ấ Chánh
niệm có
2: Chánh niệm
niệm và
chánh quán
niệm. Tức niệm
là nhớ nghĩ) nhớ quá
khé, những
chuyện đã qua.Ấ Quán
niệm là quán
sát cảnh hiện tại
tức và
bớt sự chấp t°ng lại.

a.Ấ òc
niệm chân
chánh:

-
Nhŭ ỉnÁ té
ân.

-
Nhŭ ỉn nhĩngÁ lxi
lĩmÁ x°a,
ềng ÁÁ tái
phĩmÁ trongÁ hiÇn
tĩÁ và
t°ng lai.

b.Á èc
niÇmÁ không
chân chánh:

-
Nhŭ lĩ nhĩng óan h-n ÁÁ phác
thù.

-
Nhŭ lĩ nhĩngÁ hĩnh
phúcÁ mong
manhÁ khôngÁ ích
lãi.

-
Nhŭ lĩ hành ùng oai hùng, dùng thç Ílan xEo trá,
tàn bjo ã qua ÁÁ hãnh
diÇnÁ tĩ
c.

-c.Á Quán
niÇmÁ chân
chánh:

-Á Quán
niÇmÁ Tề
bi: Thỷ nxi khÕ
cçáÁ chúng
sanhÁ trongÁ luân
hÓiÁ sanh
lòngÁ th°ng
xót, tìm
nhĩÁuÁ ph°ng
tiÇnÁ Á
giúp B hí. Thỷ sñÁ mê
lĩmÁ cçá
mình và ng°Yi d«n ỉn sşu, bi, khÕ, °u và não,Á thĩc
hànhÁ Ýi

Ph-t djyÁ ĀĀ ch¥m
détÁ mê
l¥m.

-Ā Quán
niÇmĀ Trí
huÇ:Ā Quán
niÇmĀ nguyên
nhânĀ sanh
hóaĀ vi
trả, óan thân,
tNt x¥u, cao th¥p;Ā quán
niÇmĀ thñc
t°UngĀ cça
các pháp Ā vñg ti¿n trênĀ con
°ÝngĀ gi£i
thóat.

-d.Ā Quán
niÇmĀ không
chân chánh:

-
NhŪ ngh) ¿nĀ dác
l¿c, khóai c£m.

-
NhŪ ngh) ¿n k¿ sách,Ā âm
m°uĀ vàĀ ph°;ing
tiÇnĀ gi¿t
h¿i l«n nhau.

-
NhŪ ngh) ¿nĀ v n
tñĀ x£o
trá Ā g¿t ng°Ýi.

8-Ā Chánh
Ēnh: Ēnh
trongĀ Ph-t
hícĀ hiĀu
làĀ ThiĀn
Ēnh. Ēnh
ngh)a là t-p trungĀ t°
t°BngĀ tu
t-p thiĀnĀ Ēnh.Ā Chánh
ĒnhĀ là
t-p trungĀ t°
t°BngĀ vàoĀ v¥n
ĀĀ chính
áng, úngĀ chân
lý, lãì mình và
ng°Ýi.

-a.Ấ ThiẤn
ỄnhẤ chân
chánh:

-Ấ B¶t
tỄnh quán: quán
cácẤ pháp
khôngẤ thanh
tỄnh, Ấ
trẻẤ tham
dắc,Ấ si
áiẤ v.v&&.

-TềẤ Bi
QuánẤ :Ấ Quán
sátẤ t¶t
cỄẤ chúng
sanhẤ Ông
thẤẤ tánhẤ thanh
tỄnh, không hịj
không kém ẤẤ tôn
trúng, kính quý
và lan trẻ tâmẤ h-n
thù

-Ấ Nhân
duyên quán: Quán
t¶t cỄ pháp Ấu doẤ nhân
duyênẤ mà
thành, không có mỪt pháp nào riêng biỢt trongẤ th_ĩ
gi_ũiẤ t°jng
técẤ t°jng
nh-pẤ (Ấ Kinh
hoa nghiêm),
khôngẤ chân
th-t, khôngẤ tr°Ýng
tỐn, Ấ Ían
trẻẤ ngu
siẤ thiên
ch¶p.

-Ấ Gi_ũi
phân biỢt quán:
Ngh)a làẤ phân
biỢtẤ vàẤ quán
sátẤ sñẤ gi_ĩ
hấpẤ cạ
18 gi_ũi (6 c n, 6 tr§n, 6 théc) Ấ th¶yẤ không
th-tẤ cóẤ ngã
phápẤ vàẤ diỢt
trẻẤ ngu
siẤ cÑ
ch¶p.

-Â SỔ
téc quán: Ngh)a
làÂ quán
hji thß, ẤẤ Ñi
trẾẤ tâm
tán lán Ấ i sâu vàoẤ thiẤn
Ễnh.

b.Ấ ThiẤn
ỄnhẤ không
chân chánh:

-ThiẤn
Ễnh Ấ c§u thác sinh cácẤ cõi
trÝi.

-ThiẤn
Ễnh Ấ luyÇn bùa chú,Ấ th§n
thông,Ấ phép
lị,Ấ tr°Ýng
sanh b¶t tí.

III/Ấ Tu
t-pẤ Bát
chánh ịo:

A-Con
°ÝngẤ tu
t-pẤ Bát
chánh ịoẤ cing
chính làẤ con
°Ýng tu t-pẤ cça
GiÛi-Ễnh-HuÇ:

Tu
t-pẤ chánh
ngiẤ -Ấ chánh
nghiÇpẤ -Ấ chánh
mịngẤ làẤ tu
t-p, các iẤu
thiÇn. LàẤ tu
t-pẤ GiÛiẤ vô
l-uẤ híc.

Chánh
tinh t¶nẤ -Ấ chánh
niÇmẤ -Ấ chánh
ỄnhẤ làẤ tu
t-pẤ Té

niÇm xéÁ vàÁ Té
chánh c§n. LàÁ tu
t-pÁ ĘnhÁ vô
l-uÁ híc.

Chánh
kiçnÁ -Á chánh
t° duyÁ là
tu tập vÁÁ TuÇ
vô l-uÁ híc
ççaÁ Tam
vô l-u híc.

Tuy
nhiên, Ę phát
triãnÁ trí
tuÇÁ chúng
taÁ c§n
phËiÁ có
sñ hÖ trã ççaÁ Tam
hícÁ là
V n-T°-Tu.

B-Con
°ÝngÁ tu
t-pÁ Bát
chánh joÁ làÁ con
°Ýng tu t-pÁ ççaÁ ba
m°ji bËy ph©m trã joÁ (jo
ç):

jo
çÁ trongÁ giáo
phápÁ Té
çÁ bao
gÓmÁ nh°
làÁ ba
m°ji bËy ph©m trã jo,
°ãcÁ éc
Ph-tÁ Á
c-p nh° làÁ Bát
chánh jo.

Chánh
kiçnÁ làÁ TuÇ
c nÁ TuÇ
lĩc.

Chánh
tinh tËnÁ là
nUi dung ççaÁ Té
chánh c§n.

Chánh
niệm chính
là nội dung của Tế
Niệm xé.

Chánh
t° duy là
trị pháp&&..

Chánh
Đinh là
hàng, kinh
an, Đinh, xã&.

IV/Á Công
nghi và Á ích
lễ Á tu
t-p Á Bát
chánh jō:

A.Á Công
nghi:

1.Á Cxi
thiền Á tñ
thân: Ng° Ý Á chuyên
tu Á Bát
chánh jō Á cxi
thiền Á °ác Á hành
vi Á bñt
chính, tjo cho tñ thân Á mùt
Ý Á sñng
chân chánh Á ích
lễ Á và Á thiền
mù.

2.
Cxi tjo hoàn cñh: Á Thđ
giúi Á quan
bên ngoài °ác hình thành Á tñ
tâm Á niệm,
là kết quả của Á hành
vi. Do ó,
nêu Á thñc
hành Á theo Á Bát
chánh jō Á thì
có thể tjo °ác Á mùt
thđ Á giúi

tòan mù.

3.

Làm Ân
bên Ân cho Ân chánh
giác: Ân Bát
chánh là
nên tưng Ân
bên Ân
tiên cho nên giác
ngũ chân
chánh.

B. Ân Ích
lãi thực
hành Ân Bát
chánh là:

1.

Có Ân
thực chân
chánh không bẻ mé
học và lỗi
cứn bẻ
ngãi là tà
giáo.

2. Ân Suy

nghĩ
chánh không bẻ sa vào
lệm
tội.

3. Ân Lý

nói chân
chánh là mình là người.

4.

Hành Ủng chân chánh có ích cho mình và không làm
tội người
khác.

5. Ân Ý

sinh chân
chánh không bẻ khinh, chê bai, ác
người
mười, kính
trúng.

6. Siêng n ng chịn chánh s½
thu °ác nhiÁu k¿t qu£.

7. NhÛ ngh) chân chánh gi£i
tõa °ác sĩ nuÑi ti¿c.

8. Á ThiÁn
ỄnhÁ chịnÁ chánh
tríÁ huÇ
phát triÁn vàÁ Ph-t
qu£Á viên
thành.

V/Á K¿t
lu-n:

Bát
Chánh joÁ chính
làÁ ph°ing
phápÁ tuÁ phÕ
bi¿nÁ choÁ tji
giaÁ l«nÁ xuýt
gia, trong b¥t cé
hòan c£nh, môi tr°Ýng cing có thÁÁ thĩc
hiÇnÁ °ác.

Tu
t-pÁ Bát
chánh joÁ chính
làÁ tu
t-pÁ Thân
- Kh©u - Ý cçaÁ chúng
ta, khiÁ thĩc
hànhÁ Bát
chánh joÁ thì
g-t hái nhiÁu k¿t qu£ tÑt.

Bát
chánh joÁ lji
là nÁn t£ngÁ chánh
giác, làÁ c n
b£nÁ cça
Gi£i thoát -Á Giác
ngÛ.

Câu
hỉ ôn t-p -Tìm tòi-Â Suy
ngh):

1-Â Bát
chánh joÂ gÓm
những gì?Â PhÑi
hấpÂ vUiÂ Tam
vô l-u hícÂ ra
sao?

2-
Trong tám chi cạÂ Bát
chánh jo,
chi nào ã coi là nÓng cÑt?

3-Â Bát
chánh joÂ có
phÊi là mÚt luân lý?

4-Â Ph-t
tíÂ sÑng
nh° thç nào mUi ã gí là sÑng chánh m;ng?

5-Â Áp
dângÂ Bát
chánh joÂ thç
nào trong trào l°u toàn c§uÂ hóa
hiÇnÂ nay?

Tài
liÇuÂ tham
kh£o

Minh
Châu-Thiên Ân - Ch;ñ Trí - éc Tâm,Â Ph-t
pháp. Thành
hUiÂ Ph-t
giáoÂ Tp
HÓÂ Chí
Minh. Nxb TP.
HÓÂ Chí
Minh, 1997.

Thích
Ch;ñ ThiÇn,Â Ph-t

hícÁ khái
lu-n. Nxb TP. HÓÁ Chí
Minh, 1999.

H.T.Thích
ThiÇn họa,Á Ph-t
hícÁ phÕ
thông, Thành
hÙiÁ Ph-t
giáoÁ Tp.
HÓÁ Chí
minhÁ ÷n
hành, quyẤn
I_II_III. 1992.

ThíchÁ Nh÷t
hình,Á Trái
tim cça Bát, NXB.Á Lá
bÑi,
California, USA. 1997.

Narada
Thera, Phim Kim Khánh dËch,Á éc
Ph-tÁ vàÁ Ph-t
pháp,
Thành hÙiÁ Ph-t
giáoÁ Tp.
HÓÁ Chí
Minh,
1993